

DOSSIER

ELKE DAG DIEPT DE REDACTIE EEN ACTUEEL THEMA UIT

VIETNAM, LAND VAN BELOFTE

Dertig jaar na de verwoestende oorlog tegen de Amerikanen, is de Socialistische Republiek Vietnam een van de snelst groeiende landen ter wereld en, volgens de Wereldbank, een toonbeeld van een geslaagd ontwikkelingsbeleid. Na de recente toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie lijkt het land ook definitief

de weg naar een markteconomie ingeslagen te hebben. Die weg is nog lang, maar Vietnam lijkt alle troeven te hebben om een 'China in het klein' te worden. Vlaams minister van Economie, Fientje Moerman, ging vorige week samen met een delegatie Vlaamse bedrijven verkennen welke de mogelijkheden zijn.

INVESTEERDERS STROMEN

VAN ONZE REDACTRICE
IN VIETNAM

KARIN DE RUYTER

HANOI | Dankzij de toetreding van Vietnam tot de Wereldhandelsorganisatie (WTO), begin dit jaar, worden de Vietnamese grenzen een stuk verder opengezet voor buitenlandse investeerders en handelspartners. Hoe ver en hoe snel de deuren zullen openzwaaien, varieert van sector tot sector.

Vietnam is, met zijn economische groei van rond de acht procent per jaar, na China het snelst groeiende land ter wereld, vertellen de Vietnamezen trots. Logisch dus dat, met de nakende opening en de gestage omvorming tot een vrijmarktconomie, veel buitenlandse zakenlui er naartoe reizen om ter plaatse een kijkje te gaan nemen en de mogelijkheden te gaan verkennen.

Zo ook het vijftiental Vlaamse bedrijven dat vorige week met de Vlaamse minister van Economie Fientje Moerman en Flanders Investment and Trade op missie toog naar Vietnam. Voor een aantal van die bedrijven was het een eerste kennismaking met het land, voor andere een gelegenheid om hun lokale distributeur of lokale klanten persoonlijk wat beter te leren kennen en aan verdere prospectie te doen.

Zelfs een blitzbezoek van enkele dagen maakt duidelijk dat de mogelijkheden enorm zijn. Met zijn bevolking van ongeveer 84 miljoen inwoners die hun koopkracht gestaag zien toenemen, biedt Vietnam een enorme afzetmarkt voor westerse producten. Minder dan 20 procent van de be-

Met zijn bevolking van ongeveer 84 miljoen inwoners biedt Vietnam een enorme afzetmarkt. © ap

volking leeft vandaag nog onder de armoedegrens, tegenover meer dan 70 procent vijftien jaar geleden. Een prestatie die de Wereldbank deed noteren dat 'het land potentieel een van de grote succesverhalen op het vlak van ontwikkeling kan worden', onder

meer omdat, met het terugdringen van de armoede, de inkomensongelijkheid niet spectaculair gestegen is.

Die 84 miljoen Vietnamezen vormen ook een enorme potentiële arbeidsmarkt voor buitenlandse investeerders, zei de vice-minis-

ter van Buitenlandse Handel, Le Danh Vinh, tijdens een ontmoeting met Moerman. Temeer omdat de bevolking erg jong is: meer dan een kwart is jonger dan 15 jaar, de gemiddelde leeftijd ligt rond de 26 jaar. 'Jaarlijks komt er een massa jonge Vietnamezen op

de arbeidsmarkt', zegt Stephan Ghys, de business development manager van Ahlers-Vina, een joint venture van het Antwerpse logistieke bedrijf Ahlers, die gebaseerd is in Hanoi. 'Dat is ook een van de redenen waarom Vietnam zich meer openstelt: die jon-

Vlaams geld helpt Vietnam garnalen kweken

Als u wel eens zwarte tijgarnalen eet, is de kans groot dat ze uit Vietnam komen.

VUNG TAU | Vlaams minister van Wetenschap en Innovatie Fientje Moerman ondertekende tijdens de Vlaamse economische missie in Vietnam een subsidieovereenkomst met de Universiteit Gent voor een samenwerkingsproject rond aquacultuur in Vung Tau, in de buurt van Saigon. Concreet gaat het om een bedrag van 70.000 euro, waar de Universiteit Gent zelf nog eens 25 procent bovenop doet. Nu de zeeën steeds meer leeggevestigd dreigen te worden, is aqua-

cultuur *big business* geworden. En Vietnam is een van de toproducers: in 2005 waren er in het land bijna 960.000 hectare kweekvijvers waar bijna 1,5 miljoen ton schaal- en schelpdieren, vis en zeewier werd geproduceerd. De belangrijkste producten zijn de zwarte tijgarnaal en de pangasius, een zoetwatervis.

Aquacultuur was daarmee goed voor 5,8 procent van het bruto nationaal product van Vietnam. Volgens het nationale tienjaren-

plan moet de productie tegen 2010 opgedreven worden tot 2,5 miljoen ton, wat een exportwaarde van 2,5 miljard dollar zou vertegenwoordigen. 70 procent van de aquacultuur is gesitueerd in de Mekong Delta, in het zuiden van het land.

Research

Aquacultuur is een relatief jonge activiteitstak, waar nog veel onderzoek gebeurt om de productie te verbeteren en ziektes te voorkomen. Vietnam beschikt daarvoor over drie Research Institutes for Aquaculture (RIAs), waarvan er één gevestigd is in Vung Tau, op een paar uurtjes

rijden van Ho Chi Minh City, het vroegere Saigon.

Dit 'RIA n°2' werkt, in het kader van akkoorden die Europa sloot met een aantal Aziatische landen, al geruime tijd samen met de Vlaamse universiteiten van Brussel en Gent. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (Vlir) kent bijvoorbeeld beurzen toe voor doctoraal onderzoek.

De Universiteit Gent speelt hierbij, via het Artemia Reference Center, een coördinerende rol. Het is in dat kader dat de Vlaamse regering al een paar jaar subsidies toekent voor de betaling van een coördinator op postdoctoraal niveau, Jean Dhont.

Die wees, bij de ondertekening van de nieuwe subsidieovereenkomst in Vietnam, op de winwinsituatie die dit onderzoek oplevert voor de twee partijen: 'De Europese Unie is een netto-importeur van *seafood*, maar eist daarbij kwaliteitsgaranties. Denk maar aan heel de heisa rond antibiotica in garnalen.' 'Aquacultuur is een belangrijke economische sector in Azië, maar kampt er nog met groei pijnen. Beide partijen hebben dus belang bij dialoog, samenwerking en gezamenlijke research. De belangrijkste troef die Europa daarbij heeft, is zijn technologische voorsprong.'

© rtr

© rtr

© rtr

TOE

Minister Fientje Moerman ging ook verscheidene investeringsdossiers aankaarten bij de vice-minister van Planning en Investering, Cao Viet Sinh. © rtr

ge mensen hebben werk nodig, en dat kunnen ze vinden bij buitenlandse bedrijven die hier investeren.'

De arbeidskrachten zijn er bovendien goedkoop: het minimumloon bedraagt er ongeveer 40 dollar per maand, een buitenlands bedrijf wordt verondersteld een

Wie wil investeren in Vietnam moet, zoals in andere Zuidoost-Aziatische landen, geduld hebben

ongeschoolde arbeider zo'n 50 dollar per maand te betalen. Maar dat neemt niet weg dat investeren in Vietnam geen sinecure is. Ook al evolueert de Socialistische Republiek naar een vrijemarkteconomie, de bureaucratie dreigt er – zoals wel vaker het

geval is in Zuidoost-Aziatische landen – nog steeds veel projecten op de lange baan te schuiven. Zo worden dossiers nogal eens doorgespeeld van het ene overheidsniveau naar het andere. Sommige projecten hebben instemming nodig op nationaal niveau, voor andere mag de provinciale overheid de nodige vergunningen afleveren. Over welke dossiers op welk niveau beslist wordt, is niet altijd gemakkelijk uit te leggen, gaf de directeur van de Hoa Khanh-investeringszone in Da Nang toe tegenover Moerman: 'Leest u de investeringswet eens op na.'

Wie wil investeren in Vietnam, heeft met andere woorden wel wat geduld nodig. Daar kunnen ook Vlaamse bedrijven over mee praten. Zo wacht International Port Engineering and Management (IPEM), een dochter van de bouw- en baggergroep Deme, op

een vergunning voor de start van de tweede fase van het project voor de Dinh Vu industriële zone in Hai Phong. IPEM is mede-investeerder en manager van dit project van 60 miljoen dollar, waarbij meer dan duizend hectare grond wordt ontwikkeld tot een industriële zone en een diepzeehaven.

Hoewel de ontwikkeling van infrastructuurprojecten en diepzeehavens volgens vice-minister Le Danh Vinh een van de prioriteiten is van de Vietnamese regering en het project al van start is gegaan, had het dossier toch nog een goed woordje nodig van Moerman tijdens haar ontmoeting met de vice-minister van Planning en Investering, Cao Viet Sinh.

Nog een dossier dat ze bij hem aankaartte, was dat van de Vlaamse zandontginning Sibelco uit Dessel. De discrete multinational Sibelco opende eind vorig jaar een vertegenwoordigingskantoor in Ho Chi Minh City (Saigon) in het zuiden van Vietnam, en wil graag investeren in het centrum van het land.

Een project van zo'n tien miljoen dollar, bevestigt Bruno Wauters, de chief strategy officer van Sibelco Asia.

Sibelco, dat al in 1966 voor het eerst naar Vietnam vertrok op prospectie, probeert al sinds midden de jaren negentig van vorige eeuw een project van de grond te krijgen in Vietnam, zegt hij. Dat je in Azië soms geduld moet hebben, weet hij allicht al langer: Sibelco is in Zuidoost-Azië aanwezig met dertien fabrieken in acht landen. Vietnam moet het negende worden.

Ook de bedrijven die actief zijn in de sector, doen veel aan research. Dat is onder meer het geval bij de Inve Group, een familiebedrijf uit Dendermonde, dat een wereldspeler is op het vlak van artemia. Artemia of pekalkreeftjes zijn een soort garnalen, die leven in zoute meren, zoals het Great Salt Lake in Utah in de VS. Hun larven vormen ideale voeding voor babyvisjes, in aquaria maar ook in de aquacultuur.

Inve, dat in 1992 de spin-off Artemia Systems van de Universiteit Gent kocht, is een van de belangrijkste bedrijven ter wereld die artemia-eitjes oogsten. Die eit-

jes hebben het grote voordeel dat ze, goed gedroogd, lang bewaard kunnen worden. Gooit men ze echter in zout water, dan ontstaan er binnen de 24 uur larven die dus gebruikt worden als voedingsstof voor babyvisjes en babygarnaaltjes in de aquacultuur.

Vietnam is een belangrijke markt, zegt commercieel manager Rudi Bijmens van Inve Aquaculture: 'Het is de derde garnalenproducent ter wereld, en de grootste kweker ter wereld van zwarte tiggernaralen.' Inve Aquaculture heeft in Vietnam een netwerk van 55 winkels, waar het onder meer voedsel

voor aquacultuur verkoopt. Daarnaast geeft het ook opleidingen aan de technici en de arbeiders bij de Vietnamese visboeren. En hoewel Inve zelf vijf vestigingen voor onderzoek en ontwikkeling heeft, onder meer in Dendermonde, werkt het nauw samen met de Universiteit Gent om, bijvoorbeeld, alternatieven te vinden voor antibiotica ter bestrijding van virusziekten. Inve Aquaculture is maar één onderdeel van de Inve Group, die wereldwijd 36 ondernemingen heeft, werk biedt aan 700 mensen en een omzet haalt van zo'n 200 miljoen dollar in meer dan 70 landen. (kdr)

Een koekje bij een kopje koffie

Lotus Bakeries gaat speculaasjes verkopen in Vietnam.

HO CHI MINH CITY | Bart Bauwens, de sales- & marketingdirecteur van Lotus Bakeries Asia Pacific, ondertekende vorige week een principeakkoord met importeur Viet Au Coffee voor de import en distributie van de bij ons overbete individueel verpakte speculaasjes.

'Een marktstudie heeft ons geleerd dat het concept van 'het koekje bij de koffie' hier kans op slagen maakt', zegt hij. 'Vietnam is, na Brazilië, de tweede koffie-exporteur ter wereld. De koffieconsumptie is hier voldoende groot, en tests hebben ook aangetoond dat de Vietnamezen de typische smaak van onze speculaasjes wel appreciëren.'

Tot voor kort moest Lotus in Vietnam 70 procent invoerrechten betalen, zegt hij, wat de import van koekjes onbetaalbaar maakte. Sinds de toetreding van het land tot de Wereldhandelsorganisatie (WTO) is het invoertarief gezakt naar eerst 50 en inmiddels 40 procent. 'Dat is nog altijd veel, voor een product dat in België gemaakt wordt en naar hier verscheept moet worden. Maar inmiddels zijn we te weten gekomen dat, in het kader van de WTO-akkoorden, het invoertarief tegen 2012 nog maar 15 procent zou bedragen. Dat is aanvaardbaar voor ons, en vergelijkbaar met de tarieven in landen zoals Japan en Korea.'

Volgens het principeakkoord gaan Viet Au Coffee en Lotus de komende vijf jaar de invoertarie-

ven delen, en samen de speculaasjes lanceren. Viet Au Coffee is een fabrikant van koffietoestellen, die bij Vietnamese *coffee shops*, restaurants, hotels en bedrijven een totaalconcept wil lanceren via de gelijktijdige levering van koffietoestellen, koffie, suikertjes, melkjes en dus ook speculaasjes van Lotus. 'Viet Au Coffee kan op die manier een totaalpakket aanbieden, wij profiteren van hun kennis van de markt en de horecasector', zegt Bauwens.

'Als je wil doorbreken in Zuidoost-Azië, moet je op lange termijn denken en strategisch investeren. Voor ons betekent dat investeren in verkoop en marketing, niet in productie of in joint ventures.'

Waarom geen lokale productie? 'Al onze speculaas wordt gemaakt in Lembeke. In die fabriek zit heel veel knowhow, en daarvan kan je niet zomaar een *copy-paste* doen naar een ander land. De knowhow en de kennis die we daar dertig jaar lang hebben opgebouwd, is cruciaal. Technologie en machines kan je verplaatsen, maar de expertise van onze bakkers, dat is iets heel anders. En, eerlijk gezegd, zijn we ook wat beducht voor kopieën en namaak.'

Ook de verkoop van speculaasjes en andere producten in de Vietnamese kleinhandel is nog niet aan de orde voor Lotus, zegt hij. 'De Vietnamese kleinhandel is nog niet georganiseerd genoeg. En dat onze koekjes pakweg tien keer duurder zijn dan lokale koekjes, maar dat ook de kwaliteit veel beter is, is een verhaal dat hier nog niet aanslaat. Misschien dat we over een jaar of vijf wel zo ver zijn, wanneer we voldoende product- en naambekendheid hebben.' (kdr)

Feiten en cijfers

- In 2005 had Vietnam een bruto binnenlands product van 52,8 miljard dollar, in 2006 was dat al 61,5 miljard. Per hoofd van de bevolking kwam dat neer op 636 dollar in 2005. Dat moet volgens het IMF groeien tot 715 dollar in 2006 en 793 dollar in 2007. In 2002 bedroeg het bbp per hoofd van de bevolking slechts 440 dollar.
- De landbouw is goed voor 20,9 procent van het bbp, de industrie levert 41 procent en de dienstensector 38,1 procent.
- Ruwe olie was in 2006 het belangrijkste exportproduct, gevolgd door textiel en kleding, schoenen en vis.
- In 2005 investeerden buitenlandse bedrijven 5,8 miljard dollar in Vietnam, 25 procent meer dan in 2004. Voor de periode 2006-2010 mikt het ministerie van Planning en Investerings op 9 miljard dollar directe buitenlandse investeringen per jaar.